

කෘෂිකර්ම හා වැවිලි කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය

කුඩා පරිමාණ කෘෂි ව්‍යාපාර සඳහා වන අභිතකර බලපෑම්
අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

සහභාගිත්ව ගැමි පිවිසුම් වාර්තාව Report on Participatory Rural Appraisal

කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කය, ගිරිබාව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය
ගම්පල ග්‍රාම නිලධාරී වසම

පෙරවදන

කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක වන කුඩා පරිමාණ කෘෂි ව්‍යාපාර සඳහා වන අභිනකර බලපෑම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතියේ (Smallholder Agribusiness and Resilience Project) කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ ගිරිබාව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයට අයත් අංක 33, ගම්පොල ග්‍රාම නිලධාරී වසමේ 2023 සැප්තැම්බර් 13 දින පැවැත්වූ සහභාගිත්ව ගැමි පිවිසුම් වැඩසටහනේ වාර්තාවයි.

මෙම වැඩසටහන සාර්ථක කරගැනීම සඳහා උපදෙස් හා මහපෙන්වීම ලබාදුන් කුඩා පරිමාණ කෘෂි ව්‍යාපාර සඳහා වන අභිනකර බලපෑම් ව්‍යාපෘතියේ අධ්‍යක්ෂ ගයාන් මල්ලවතිස්ස මහතා සහ සමාජ ඒකාබද්ධතා සහ ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජ භාවය පිළිබඳ විශේෂඥ ලසන්ත ගුණරත්න මහතා ඇතුළු එම ව්‍යාපෘතියේ සියලුම විෂයානුබද්ධ විශේෂඥ කණ්ඩායමට ස්තූතිය පළකරමු.

එමෙන්ම එම වැඩසටහන සාර්ථක කරගැනීමට අවශ්‍ය සියලු සංවිධාන කටයුතු කරදුන් කුඩා පරිමාණ කෘෂි ව්‍යාපාර සඳහා වන අභිනකර බලපෑම් ව්‍යාපෘතියේ කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික් සම්බන්ධීකාරක සමන් සමරසිංහ මහතාටත් සමාජ ඒකාබද්ධතා සහ ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජ භාවය නිලධාරීනි වම්පිකා අබේවර්ධන මහත්මිය ඇතුළු සියලුම ක්ෂේත්‍ර කාර්ය මණ්ඩලයටත් ග්‍රාමසේවා වසමේ සියලුම රාජ්‍ය නිලධාරී මහත්ම මහත්මීන්ටත් විශේෂයෙන්ම ගම්පොල ග්‍රාමනිලධාරී වසමේ ප්‍රජා සංවිධාන නායක මහත්ම මහත්මීන්ටත් ස්තූතිය පුදකරමු.

සහභාගිත්ව ගැමි පිවිසුම් ප්‍රවේශය වැඩසටහනේ සීමාවන්

කුඩා පරිමාණ කෘෂි ව්‍යාපාර සඳහා වන අභිනකර බලපෑම් ව්‍යාපෘතියේ සංවර්ධන තේමාවට අදාළව PRA වැඩසටහන සීමා සහිත කේෂේත්‍රයකට ඉලක්ක කර විශේෂයෙන්ම දේශගුණික වෙනස් වීමට අදාළව පවතින කෘෂි ආර්ථික කටයුතු වල සිදුවිය යුතු වෙනස්කම් අධ්‍යයනයට ලක් කරන ලදී. සාමාන්‍යයෙන් PRA වැඩසටහනකින් සමස්ථ ග්‍රාමීය ප්‍රජාව මුහුණදෙන සමාජ ආර්ථික හා සංස්කෘතික පාරිසරික කරුණු ගැටලු සාකච්ඡාවට ලක්කර ඒ සඳහා වන සහභාගිත්ව විසදුම් යෝජනා හඳුනාගනී. නමුත් මෙම සහභාගිත්ව ප්‍රවේශය වැඩසටහනින් ව්‍යාපෘති බල ප්‍රදේශයේ ප්‍රජාව වෙනස් වන දේශගුණික තත්ත්වය මත සිය කෘෂි ආර්ථික ව්‍යාපාර සහ ස්වභාවික සම්පත් පරිහරණයේදී මුහුණදෙන අභියෝග අනාගතයේදී මෙම තත්ත්වයට හැඩගැසෙන ආකාරය තරුණ ප්‍රජාව හා කාන්තාවන් සම්බන්ධ කරගත හැකි කෘෂි ආර්ථික ව්‍යාපෘති යෝජනා හඳුනාගැනීමට ප්‍රමුඛ අවධානය දෙන ලදී.

සහභාගිත්ව ගැමි පිවිසුම වැඩසටහන

පවත්වනු ලැබූ දිනය - 2023 සැප්තැම්බර් 12

පවත්වනු ලැබූ ස්ථානය - ගම්පොල සමිති ශාලාව

සම්පත් දායකත්වය

එච්.එම්. ජයතිලක - 077 25 18 769

ජේ. එම්.ටී. බී. ජයසුන්දර - 077 90 530 35

සහභාගිත්වය

කුඩා පරිමාණ කෘෂි ව්‍යාපාර සඳහා වන අභිනවකර බලපෑම් ව්‍යාපෘතියේ කාර්ය මණ්ඩලය

- 1.ඩබ් .එම්. යූ. ගුණවර්ධන මයා - කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය
2. ඩබ්. එල් .එම් . මධුෂිකා මිය - එම
- 3.නිමල් ගුණතිලක මයා - එම
4. සී .ඩබ්. අබේගුණවර්ධන මිය - එම
5. සමන් සමරසිංහ මයා - කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික් සම්බන්ධීකාරක
6. ලසන්ත ගුණරත්න මයා - කොළඹ කාර්යාලය

ග්‍රාමසේවා වසම සම්බන්ධ රාජ්‍ය නිලධාරීන්

1. කෘෂි නිෂ්පාදන හා පර්යේෂණ සහකාර නිලධාරී - ඒ.එම් . නිස්තර් මයා
2. කෘෂි නිෂ්පාදන හා පර්යේෂණ නිලධාරී - එච්. එම්. එල් .කුමාරි මිය
- 3.ග්‍රාම නිලධාරී - නලින් උපශාන්ත මයා
4. සමාදායි සංවර්ධන නිලධාරී - ප්‍රියන්ති ඒකනායක මිය
5. සංවර්ධන නිලධාරී - ප්‍රියන්ත ඒකනායක මයා

පටුන

සහභාගිත්ව ගැමි පිවිසුම් ප්‍රවේශය වැඩසටහනේ සීමාවන්.....	2
සහභාගිත්ව ගැමි පිවිසුම වැඩසටහන.....	3
1.හැඳින්වීම.....	6
1.1 ගම්පොල ග්‍රාමසේවා වසමේ පිහිටීම.....	6
1.1.1 ගම්පොල ග්‍රාමසේවා වසමට ප්‍රවේශ මාර්ග.....	6
1.2 ගම්පොල ග්‍රාමසේවා වසමේ ගම්මාන.....	6
1.3 භූ දේශගුණික හා ස්වාභාවික පරිසරය.....	7
විශ්ලේෂණය කලාපීය භූමි ලක්ෂණ වලින් යුක්ත ගම්පොල වසම ස්වභාවික පාරිසරික පද්ධතියකින් හා කාෂිකාර්මික වගා බිම් වලින් යුක්ත භූමි කොටසකි. විශාල ලෙස පැතිර ගිය හේන් වගා බිම් හා වැව් පද්ධතිය ප්‍රදේශයේ මූලික අංගයක් වේ. ගම්පොල වසම තුළ ලොකු කුඩා වැව් 19 ක් ඇති ඉන් 16 ක් ගම්පොල ගම තුළත් 3ක් යන්තම්පල ගම තුළත් පිහිටා ඇත .	7
1.4 ආර්ථික ජීවනෝපාය කටයුතු.....	7
1.4.1 කෘෂි වගාවන්.....	7
1.4.2. සත්ත්ව පාලනය.....	7
2. ගම්පොල ග්‍රාම නිලධාරී වසමෙහි සුළු වාරිමාර්ග.....	8
2.1 ගම්පොල ගම හා යන්තම්පල ගම පිහිටි වැව් සහ කුඹුරු ඉඩම් හා ගොවීන් ගණන.....	8
2.2 . වැව් යටතේ වාරි ඉඩම් හිමිකාරිත්වය ව්‍යාප්තව ඇති ආකාරය (PRA වැඩසටහනට සහභාගිවූ 41 දෙනා ගේ විස්තර සටහන).....	9
3. සමාජීය තොරතුරු- ගම්පොල ග්‍රාම නිලධාරී වසම.....	10
3.1 අධ්‍යාපන තොරතුරු.....	11
3.2 රැකියා තොරතුරු.....	11
3.3 සමාජ යටිතල පහසුකම් යටතේ පහත දැක්වෙන ආයතන ඇත.....	11
4. ගම්පොල වසමෙහි සමාජ හා සම්පත් සිතියම.....	11
4.1 . සමාජ සිතියමින් හඳුනාගන්නා ගැටලු - නඩත්තු කල යුතු කෘෂි පාරවල්.....	12
4.2 ගම්පොල ග්‍රාම නිලධාරී වසම තුළ ඇති ප්‍රජා සංවිධාන හා ආයතන සමග ප්‍රජාවගේ ඇති සම්බන්ධතාවයන් වසමින් බැහැරව පිහිටි නගරවල ඇති සංවිධාන හා ආයතන සමග පවත්වනු ලබන සම්බන්ධතාවයන් වල ප්‍රමාණය - (වෙන් සටහන).....	13
4.3 ගම්පොල වසමේ ප්‍රජා සංවිධාන සහ ආයතන අතර සම්බන්ධතාවය සටහන.....	14
4.4 ගම්පොල වසමේ ප්‍රජාව ගමෙන් බැහැර සේවා ලබා ගන්නා නගර හා සේවාවන් විස්තරය.....	15
4.5 - ආයතන සංවිධාන සම්බන්ධතාවය (වෙන් සටහන).....	15

5. ගම්පොල ග්‍රාම නිලධාරී වසමේ ආහාර සුරක්ෂිතතාවය	16
5.1. ගම්පොල ග්‍රාම නිලධාරී වසමේ ඓතිහාසික ප්‍රවණතා (Historical trends)	17
5.1.1 - ඓතිහාසික ප්‍රවණතා (Historical trends) සමාජීය සාධක	17
5.1.2 ඓතිහාසික ප්‍රවණතා (Historical trends) කෘෂි ආර්ථික සාධක	18
6. දේශගුණික වෙනස් වීම හා ගෝලීය උණුසුම ඉහළයාම	19
6.1 ගෝලීය උණුසුම ඉහළ යාම හඳුනා ගන්නා ආකරය හා සංවේදිතාවයන්.....	19
6.2 දේශගුණය වෙනස් වීම හා උණුසුම අවම කිරීමට දායක විය හැකි යෝජනා.....	20
6.3 දේශගුණික වෙනස් වීමට සමගාමීව දැනට පවත්නා කෘෂි ආර්ථික කටයුතුවල සිදුවිය යුතු වෙනස්කම් සඳහා වන යෝජනා	20
6.4 ගම්පොල වසමේ ප්‍රජාවගේ කෘෂි ආර්ථික සත්ත්ව පාලන හා පාරිසරික ගැටළු හඳුනාගැනීම හා ප්‍රමුඛතාවය (යුගල සංසංදන තරා කිරීම).....	22
7.1 කෘෂි ආර්ථික ව්‍යාපෘති යෝජනා (දැනට පවතින).....	25
7.1 සත්ත්ව පාලනය සම්බන්ධ ව්‍යාපෘති (කිරි නිෂ්පාදනය වැඩිකිරීම හා අගය එකතු කිරීම).....	29
7.1 ස්වභාවික සම්පත් කළමනාකරණයට අදාළ ව්‍යාපෘති.....	30
7. 4 සමාජ ඒකාබද්ධ තාවය හා ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජ භාවය සඳහා වන යෝජනා	32

1. හැඳින්වීම

1.1 ගම්පොල ග්‍රාමසේවා වසමේ පිහිටීම

වයඹ පළාතේ කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ ගිරිබාව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ පිහිටි ගම්පොල ග්‍රාමසේවා වසම ස්වභාවික සම්පත් වලින් අනූන වැව් ගම්මාන කිපයකින් යුක්ත පෙදෙසකි. ගම්පොල ග්‍රාමසේවා වසම උතුරින් වෙහෙරගල ග්‍රාමසේවා වසමටද, දකුණින් සංගජපාලේ ග්‍රාමසේවා වසමටද, නැගෙනහිරට අලියා වැටුණ වැව් ග්‍රාමසේවා වසමටද , බටහිරට ඉහළ මරදන්කඩවල ග්‍රාමසේවා වසමටද මායිම් ව ඇත.

1.1.1 ගම්පොල ග්‍රාමසේවා වසමට ප්‍රවේශ මාර්ග

- ❖ ගල්ගමුව ගිරිබාව හරහා ගමට ළඟාවිය හැක -දුර කි.මී 32
- ❖ ගල්ගමුව ආණමඩුව මාර්ගයේ නාන්තේරිය කොහොඹන් කුලම හරහා ගමට ළඟාවීම- දුර කි.මී 22
- ❖ ගල්ගමුව ඉහළගම හරහා වන්නිකුඩා වැව, සංගජපාලේ හරහා ළඟාවීම - දුර කි.මී 18
- ❖ තඹුන්න පාලුගම හරහා ගම්පොලට ළඟාවීම -දුර කි.මී 22

1.2 ගම්පොල ග්‍රාමසේවා වසමේ ගම්මාන

1. ගම්පොල
2. යන්තම්පලා ගම

ගම්පොල ග්‍රාමසේවා වසමේ ගම්මාන 2 ක් ඇති අතර ඉන් ගම්පොල ගම්මානයේ පවුල් 111 ජීවත් වේ. අනෙක් ගම්මානය වන යන්තම්පල ගම පවුල් 71 ක් ජීවත් වේ. වසමේ සම්පූර්ණ ජනගහණය 548 (කාන්තා 306 හා පිරිමි 242) කි. මෙම ගම්මාන ඉතා පැරණි ජනාවාස වන අතර කෘෂි කාර්මික ජන ජීවිතයක් පවත්වාගෙන යන ගම්මාන වේ.

1.3 භූ දේශගුණික හා ස්වභාවික පරිසරය

වියළි කලාපීය භූමි ලක්ෂණ වලින් යුක්ත ගම්පොල වසම ස්වභාවික පාරිසරික පද්ධතියකින් හා කෘෂිකාර්මික වගා බිම් වලින් යුක්ත භූමි කොටසකි. විශාල ලෙස පැතිර ගිය හේන් වගා බිම් හා වැව් පද්ධතිය ප්‍රදේශයේ මූලික අංගයක් වේ. ගම්පොල වසම තුළ ලොකු කුඩා වැව් 19 ක් ඇති ඉන් 16 ක් ගම්පොල ගම තුළත් 3ක් යන්තම්පල ගම තුළත් පිහිටා ඇත .

බඩහැලයා ගම වැව සහ සොරොව්ව වැවට ඉහළින් සංගජපාලය කන්ද සිට විහිදී ගිය රජයේ වන රක්ෂිතය ස්වභාවික වනාන්තර හා වගාකල (තේක්ක) වන වගාවලින් යුක්තය.

1.4 ආර්ථික ජීවනෝපාය කටයුතු

1.4.1 කෘෂි වගාවන්

ගම්පොල ග්‍රාම නිලධාරී වසමෙහි කෘෂි ක්‍රියාකාරකම් අතර වී වගාවට හා අතිරේක ආහාර බෝග වගාවට ප්‍රධාන තැනක් හිමිවෙයි. ගම්පොල ගම්මානයේ ඇති වැව් 16 ක් යටතේ වී වගා ඉඩම් අක්කර 425 ඇති අතර යන්තම්පල ගමෙහි වැව් 3 ක් යටතේ වී වගා අක්කර 72 ඇත. නමුත් දේශගුණික වෙනස් වීම් නිසා පසුගිය කන්න 3 ක් (2022 යල , 2022- 23 මහ සහ 2023 යල) විධිමත්ව වී වගා කරගැනීමට නොහැකි වී ඇත. ගෙවතු හා හේන්වල මහ කන්න වර්ෂාව සමග අතිරේක ආහාර බෝග වශයෙන් රටකපු , බඩ ඉරිඟු කවිපි , මුං තල හා කුරක්කන් වගා කරනු ලබයි. ඒ සමඟම කෘෂි ළිං (10) යටතේ කොමඩු වැනි වාණිජ බෝග වගාව ද ව්‍යාප්තව වෙමින් පවතී.

1.4.2. සත්ත්ව පාලනය

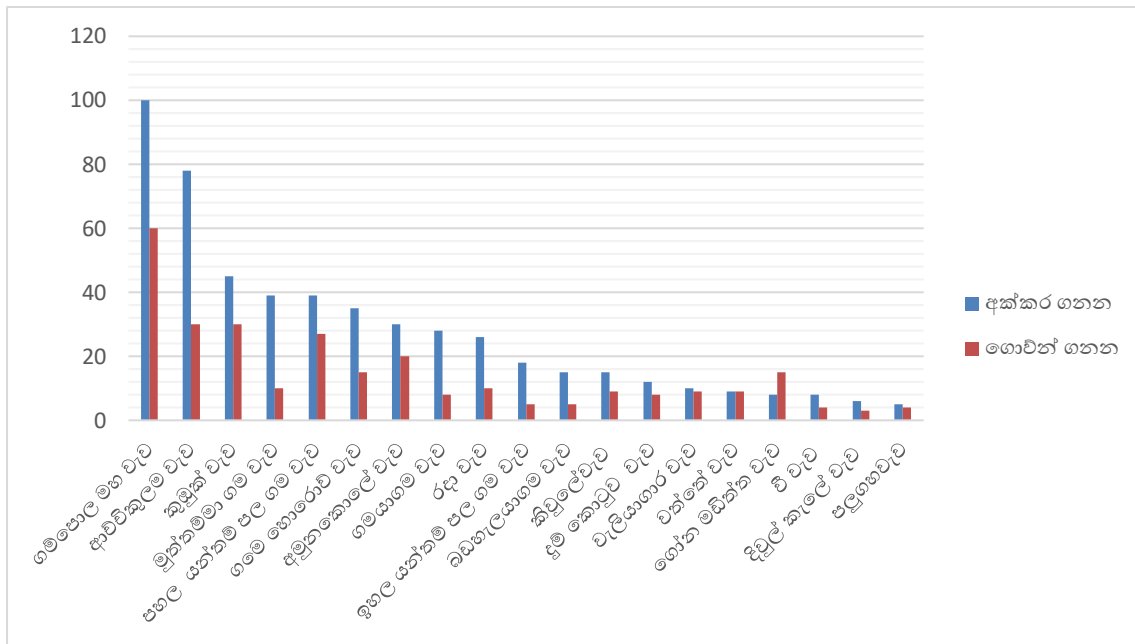
මී ගව පාලනය		එළ ගව පාලනය	
හිමියන් ගණන	සතුන් ගණන	හිමියන් ගණන	සතුන් ගණන
4	113	14	50

ගම්පොල ග්‍රාම නිලධාරී වසමේ මී ගව පාලනය සහ එළකිරි ගව පාලනය කරන අතර මී ගවයන්ගෙන් දෛනිකව කිරි ලීටර් 39 (දළ නිෂ්පාදනය) ලබා ගනී. එළකිරි නිෂ්පාදනය දිනකට කිරි ලීටර් 170 ක් පමණ වේ. වසමෙහි කිරිගව සමිතියේ සමාජික ගණන 30 කි. පෞද්ගලික ආයතන වන වෙලෝ , පැලවත්ත, ෆොන්ටේරා ආයතන විසින් කිරි මිලදී ගැනීම කරනු ලබයි. නමුත් දේශගුණික වෙනස් වීමත් සමග ඇති වන දිගු නියං කාලය නිසා කිරි ගව පාලනයට අහිතකර බලපෑමක් ඇති වී ඇත. කිරි නිෂ්පාදනය වැඩි කර ගැනීමටත් කිරිගව පාලනය විධිමත් කරගැනීමටත් බාහිර ආධාර අපේක්ෂා කරයි .

2. ගම්පොල ග්‍රාම නිලධාරී වසමෙහි සුළු වාරිමාර්ග

2.1 ගම්පොල ගම හා යන්තම්පල ගම පිහිටි වැව් සහ කුඹුරු ඉඩම් හා ගොවීන් ගණන

	වැවේ නම	වාරි ඉඩම් අක්කර ගණන	ගොවීන් ගණන	සටහන
1	කුඹුක් වැව	45	30	SARP විසින් පුනරුත්ථාපනයට අදාළ ඇස්තමේන්තු සකස් කර ඇත.
2	ආච්චිකුලම වැව	78	30	
3	අමුණකොළේ වැව	30	20	සුහුරු ව්‍යාපෘතියෙන් පරීක්ෂා කර ඇත.
4	රදා වැව	26	10	
5	දුම් කොටුව වැව	12	8	
6	මුත්තම්මා ගම වැව	39	10	
7	ගමෙ හොරොච්චි වැව	35	15	
8	පලගහ වැව	5	4	
9	ගමයාගම වැව	28	8	
10	චී වැව	8	4	
11	වත්තේ වැව	9	9	
12	වැලියාගාර වැව	10	9	
13	ගම්පොල මහ වැව	100	60	
14	බඩහැලයාගම වැව	15	5	
15	කිවුලේවැව	15	9	
16	දිවුල් කැලේ වැව	6	3	
17	ගෝන මඩිත්ත වැව	8	15	
18	ඉහළ යන්තම්පල ගම වැව	18	5	
19	පහළ යන්තම්පල ගම වැව	39	27	
	එකතුව	425	191	

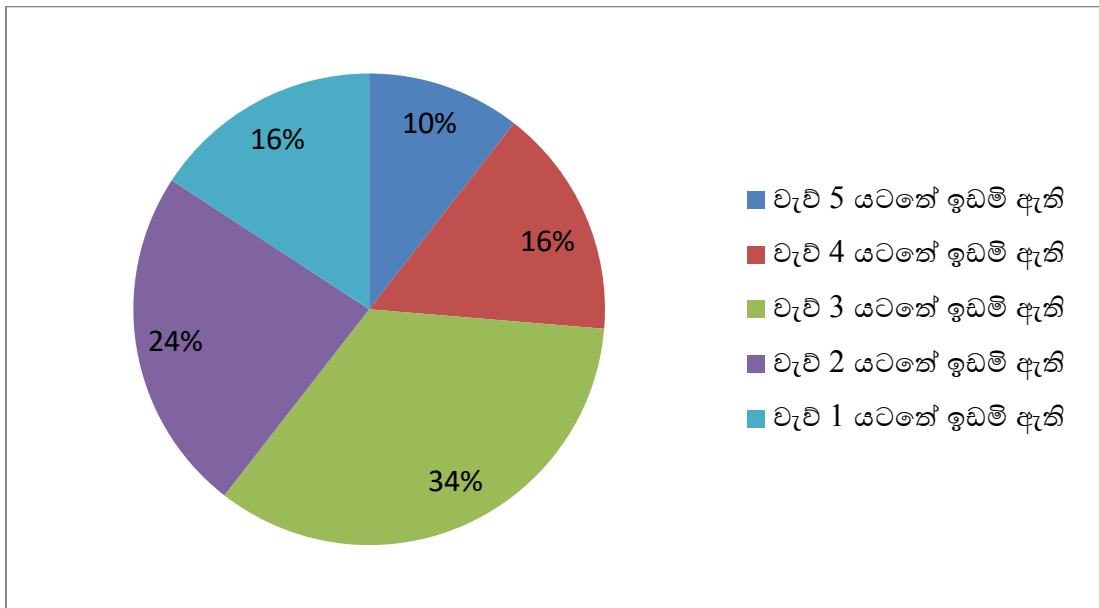

ගොවිපන සේවා දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ පාලනය වන මෙම වැව් අතරින් කුඹුක් වැව, ආච්චි කුලම වැව හා අමුණකොළේ වැව කුඩා පරිමාණ කෘෂි ව්‍යාපාර සඳහා වන අභිතකර බලපෑම් අවම කිරීමේ (SARP) ව්‍යාපෘතිය විසින් පුනරුත්ථාපනයට ආදාළ මූලික වැඩ ආරම්භ කර ඇත. සෙසු වැව් 17 න් 16 ක් සුහුරු (දේශගුණ සුහුරු වාරි කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතිය -Climate SMART Irrigated Agriculture Project) විසින් පරීක්ෂා කර ඇති බැව් ගොවි සංවිධානය පවසයි.

2.2 . වැව් යටතේ වාරි ඉඩම් හිමිකාරීත්වය ව්‍යාප්තව ඇති ආකාරය (PRA වැඩසටහනට සහභාගිවූ 41 දෙනා ගේ විස්තර සටහන)

	වැව 5 යටතේ ඉඩම් ඇති ගොවින්	වැව 4 යටතේ ඉඩම් ඇති ගොවින්	වැව 3 යටතේ ඉඩම් ඇති ගොවින්	වැව 2 යටතේ ඉඩම් ඇති ගොවින්	වැව 1 යටතේ ඉඩම් ඇති ගොවින්
ගොවින් ගණන	4	6	13	9	6
ප්‍රතිශතය	10%	16%	34%	24%	16%

PRA වැඩසටහනට 41 දෙනෙක් සහභාගි වූ අතර ඉන් 34% දෙනාට එනම් ගොවීන් 13 දෙනෙකුට වැව් 3 ක් යටතේ ද, 24% ක් එනම් ගොවීන් 9 වැව් 2 ක් යටතේ ඉඩම් ඇත. සහභාගි වූ ගොවීන් අතුරෙන් 16% එනම් 6 දෙනෙකුට වැව් 4 ක් යටතේ කුඹුරු ඇති අතර ඉන් 10% වැව් 5 ක් යටතේ කුඹුරු ඉඩම් ඇත.

වැව් පුනරුත්ථාපනය සමගම එම වැව් වල ජල කළමනාකරණය හා වාරි පද්ධති මෙහෙයුම් නඩත්තුව සඳහා විධිමත් වැඩසටහනක් අවශ්‍යතාවය ගොවි සංවිධානය විසින් පෙන්වා දෙන ලදී.

3. සමාජීය තොරතුරු- ගම්පොල ග්‍රාම නිලධාරී වසම

	ගම්මානයේ නම	පවුල් ගණන	නිවාස
1	ගම්පොල	111	98
2	යන්තම්පල ගම	71	52
	මුළු ගණන	182	150

ගම්පොල ග්‍රාම නිලධාරී වසමේ මුළු පවුල් ගණන 182 ක් වන අතර ජනගහණය 548 කි. මුළු ජනගහණයෙන් ස්ත්‍රී 306 ක් හා පුරුෂ 242 කි. ගම්මානයේ ස්ථිර නිවාස 150 ක් ඇති අතර සෑම නිවසකටම විදුලිබලය ඇත. ගම්මානය තුළ පානීය ජල ව්‍යාපෘතිය 2008 ආරම්භ කර ඇත. වර්තමානයේ ජලය පානයට නුසුදුසු ලෙවණ තත්ත්වයක ඇත. මෙම ජල ව්‍යාපෘතිය පවස ප්‍රජා මූල සංවිධානය විසින් මෙහෙයවනු ලබයි. නමුත් අද වන විට පානීය ජලය මුදලට ලබා ගන්නා බව සඳහන් කරයි. පානීය ජල ළිං 15 ක් පමණ

ඇත. වෙනත් ජල අවශ්‍යතා සඳහා පොදු ළිං 01ක් ඇත. සනීපාරක්ෂාව සඳහා ස්ථිර වැසිකිළි 140 ක් ග්‍රාම සේවා වසම තුළ ඇත.

3.1 අධ්‍යාපන තොරතුරු

උපාධිධාරීන්	ඩිප්ලෝමා ධාරීන්	උසස්පෙළ සමත්	10 සමත්	පාසැල් යන ළමුන්
8	5	85	105	106

3.2 රැකියා තොරතුරු

ස්වං රැකියා	විදේශ රැකියා	රජයේ රැකියා	පෞද්ගලික අංශය රැකියා
10	6	32	20

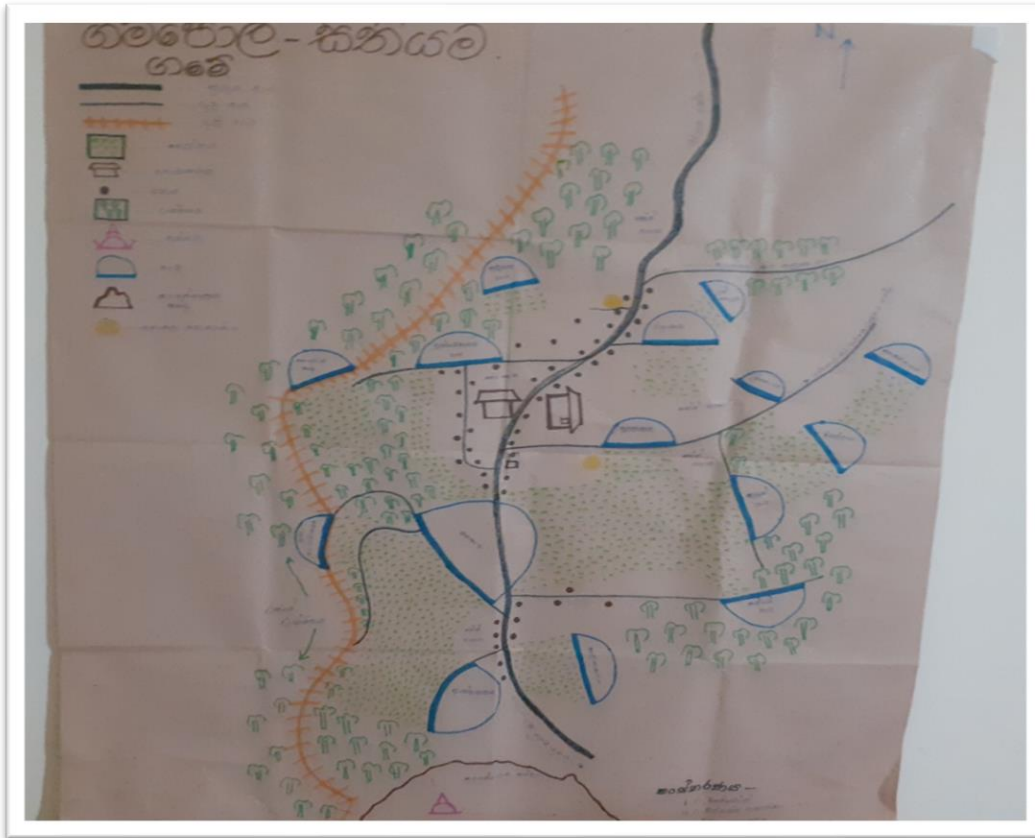
3.3 සමාජ යටිතල පහසුකම් යටතේ පහත දැක්වෙන ආයතන ඇත.

- ගම්පොල කනිෂ්ඨ විදුහල
- පෙර පාසැල
- රාජ්‍ය නිලධාරීන්ගේ සේවා පියස

4. ගම්පොල වසමෙහි සමාජ හා සම්පත් සිතියම

සමාජ හා සම්පත් සිතියම තුළින් වසමේ යටිතල පහසුකම් වන මාර්ග පද්ධතිය, ජනාවාස පැතිර යාම, නිවාස, ප්‍රාථමික පාසැල, පෙර පාසැල, රජයේ නිලධාරී සේවා පියස සහ සමීකි ශාලාව පිහිටීම පෙන්වනු ලබයි. ඒ සමගම ප්‍රදේශයේ භූමි පරිභෝග ලක්ෂණයන් ද පෙන්වාදී ඇත. විශේෂයෙන්ම ලොකු කුඩා වැව් 19 සහ ඒ යටතේ ඇති කුඹුරු ඉඩම් අක්කර 425 ක ව්‍යාප්තිය සහ හේන් වගා ඉඩම් ද හඳුනාගත හැක.

වන රක්ෂිත ප්‍රදේශ බඩහැලයාගම වැව හා හොරොව්ව වැවට සීමාවී ඇත. විශාල වන රක්ෂිතය සහ වන අලි සඳහා පිහිටුවා ඇති විදුලි වැටද සමාජ සිතියමේ පෙන්වාදී ඇති අතර සංගස්පාලේ පුජා භූමි රක්ෂිත ද සටහන් කර ඇත. වත්තේ වැව හා දුන්කොටුව වැව ආශ්‍රිත රක්ෂිතයද සිතියමේ ස්වභාවික සම්පතක් ලෙස සිතියම් ගත කර ඇත.

(සමාජ හා සම්පත් සිතියම ගම්පොල වසම 2023 -9-12)

4.1 . සමාජ සිතියමින් හඳුනාගන්නා ගැටලු - නඩත්තු කල යුතු කෘෂි පාරවල්

ගොවි සංවිධානය විසින් සියලුම කෘෂි මාර්ග නඩත්තු කළයුතු තත්ත්වයක් ඇති බව පෙන්වාදෙන ලදී. මෙම කෘෂි මාර්ග සුහුරු ව්‍යාපෘතිය (Climate SMART Irrigated Agriculture Project) විසින් පරීක්ෂා කර ඇති අතර වැඩ ආරම්භ කර නැති බව පවසයි.

- ✚ අමුණුකොල වැව, කුඹක්වැව, ගමයාගම වැව, දිවුල්ලැගම වැව හා නොච්චියාගම වැව සඳහා ඇති කෘෂි මාර්ගය අලුත්වැඩියාව
- ✚ මුත්තම්මා ගම වැව සහ හොරාව්ව වැව කෘෂි මාර්ගය අලුත්වැඩියාව
- ✚ වත්තේ වැව කෘෂි මාර්ගය අලුත්වැඩියාව
- ✚ ආච්චිකුලම වැව කෘෂි මාර්ග අලුත් වැඩියාව

මෙයට අමතරව අනෙක් වැව් 10 ක කෘෂි මාර්ග ද අලුත් වැඩියා කිරීමට ඇතිබැව් ගොවි සංවිධානය පෙන්වා දෙනු ලබයි.

- ✚ විදුලිවැට - රජයේ රක්ෂිතයට මායිම්ව ඇති විදුලි වැට ද අලුත් වැඩියා කළයුතුව ඇත.

4.2 ගම්පොල ග්‍රාම නිලධාරී වසම තුළ ඇති ප්‍රජා සංවිධාන හා ආයතන සමග ප්‍රජාවගේ ඇති සම්බන්ධතාවයන් වසමින් බැහැරව පිහිටි නගරවල ඇති සංවිධාන හා ආයතන සමග පවත්වනු ලබන සම්බන්ධතාවයන් වල ප්‍රමාණය - (වෙන් සටහන)

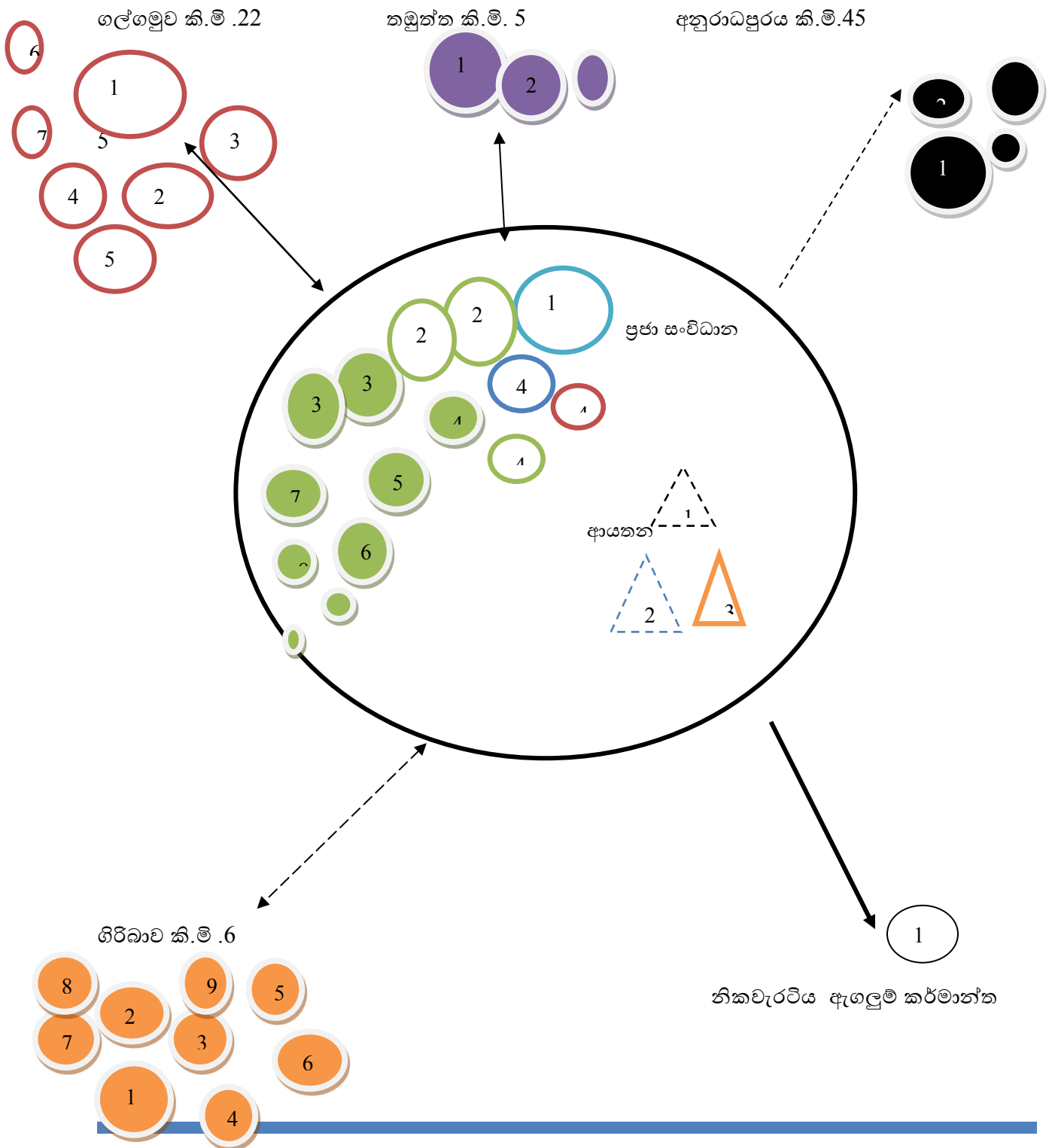
ගම්පොල ග්‍රාම නිලධාරී වසම තුළ ඇති ගම්මාන දෙක තුළ ප්‍රජා සංවිධාන 16 ක් ඇති අතර ඒවායේ විවිධ සමාජ හා ආර්ථික සේවාවන් සමග ජනතාවගේ සම්බන්ධතාවයන් පවත්වා ගනු ලබයි. එක් එක් සංවිධානයේ සමීප බව හා වැදගත්කම ප්‍රජාව විසින් ලකුණු කර දුන් ආකාරය පහත සටහනෙන් දැක්වේ.

4.3 ගම්පොල වසමේ ප්‍රජා සංවිධාන සහ ආයතන අතර සම්බන්ධතාවය සටහන

1	ගමතුළ පිහිටි ප්‍රජා සංවිධාන	සමාජිකයන්	ප්‍රමුඛතාවය
		ගණන	අනුව පෙළගැස්වීම
1	“පවස “ ප්‍රජා මූල සංවිධානය	130	1
2	එක්සත් ගොවි සංවිධානය (ගම්පොල)	120	2
3	පුබුදු ගොවි සංවිධානය (යන්තම්පල ගම)	60	2
4	ශක්ති සිතමු කාන්තා සංවිධානය	30	3
5	සිතමු කාන්තා සංවිධානය	30	3
6	සමගි මරණාධාර සමිතිය	65	4
7	නවෝද්‍යා මරණාධාර සමිතිය	30	4
8	අරුණල මරණාධාර සමිතිය	30	4
9	විලක්කි මරණාධාර සමිතිය	46	4
10	කිරි ගොවි සමිතිය	20	5
11	සමාද්ධි සමිතිය		6
12	සුහුරු බෝග නිෂ්පාදන සමිතිය	60	7
13	ප්‍රජා පොලිස් කමිටුව	25	8
14	භිතමිතුරෝ සුභසාධක සමිතිය	30	9
15	ශක්ති යෞවන සමාජය	40	10
16	වැඩිහිටි සමිතිය	25	11
	වසම තුළ සේවා සපයන ආයතන		
1	කනිෂ්ඨ පාසැල		1
2	පෙර පාසැල		2
3	රජයේ නිලධාරි මණ්ඩල සේවා පියස		3

4.4 ගම්පොළ වසමේ ප්‍රජාව ගමෙන් බැහැර සේවා ලබා ගන්නා නගර හා සේවාවන් විස්තරය.

4.5 - ආයතන සංවිධාන සම්බන්ධතාවය (වෙන් සටහන)

5. ගම්පොල ග්‍රාම නිලධාරී වසමේ ආහාර සුරක්ෂිතතාවය

සලකා බලන සාධක	ගම තුළින් සපයා ගැනීම	බාහිරව සපයා ගැනීම හෝ මිලට ගැනීම	සටහන
සහල්	20%	80%	⊗
පොල්	5%	95%	⊗
පොල්තෙල්		100%	⊗
පළතුරු	10%	80%	⊗
එළවලු	10%	90%	⊗
ධාන්‍ය වර්ග	5%	95%	⊗
බිත්තර	5%	95%	⊗
එළකිරි	2%	-	⊗
මස්	-	100	⊗
මාළු	-	100	⊗

ගම්පොල හා යන්තම්පල ගම්මානවල ආහාර සුරක්ෂිතතාවය සම්බන්ධයෙන් සලකා බලන ලද සියලුම සාධක වල පවතින්නේ වඩාත් අයහපත් තත්ත්වයකි. සහල් සහ පොල් අවශ්‍යතාවයෙන් 90% වඩා ප්‍රමාණය යක් වෙළඳපලෙන් මිලට ගන්නා බවක් ද සඳහන් කරයි. වසම තුළ පමණක් වැව් 29 ක් පමණ ඇතත් සහල් වෙළඳපලෙන් මිලට ගැනීමට සිදුවී ඇත්තේ දිගු නියං සමය නිසා පසුගිය කන්න 3 ක් (2021 යල,2022-23 මහ හා 2023 වගා කර ගැනීමට ප්‍රමාණවත් ජලය වැව් වලට නොලැබීමය. එළවලු සහ ධාන්‍යය සපයා ගන්නේ බාහිරවය. ගෙවතු හා හේන් වගාව වර්ෂාව නොලැබීම නිසා අත්හැර දමා ඇත. මස් මාළු හා බිත්තර සපයා ගැනීම දුෂ්කර තත්ත්වයක ඇත. ගමතුළ කුකුල් පාලනය නොකෙරෙන අතර ඒ සම්බන්ධව ඇත්තේ දුර්වල ආකල්පයකි. මෙම තත්ත්වය සැලකිල්ලට ගෙන ගමතුළ බිත්තර නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීමේ වැඩසටහනක් යෝජනා කර ඇත.

SARP ව්‍යාපෘතිය මෙම ආහාර සුරක්ෂිතතාවය ඉලක්ක කර වසම තුළ කෘෂි ආර්ථික ව්‍යාපෘති ගණනාවක් සැලසුම් කර ඇත. වැව් පුනරුත්ථාපනය හා වී නිෂ්පාදනයට සමගාමීව අතිරේක ආහාර බෝග නිෂ්පාදනයත් සත්ත්ව පාලනයත් වර්ධනයවී අලුත් ආදායම් මාර්ග ඇති වන අතරම ප්‍රජාවගේ දෛනික ආහාර සුරක්ෂිතතාවය තුළින් මානව සුරක්ෂිතතාවයත් සමස්ථ සමාජ සුරක්ෂිතතාවයත් ළඟා කර ගැනීමට අවස්ථාව ඇත. (ව්‍යාපෘති යෝජනා සටහන තුළ ඇතුළත් කර ඇත.)

5.1. ගම්පොල ග්‍රාම නිලධාරී වසමේ ඓතිහාසික ප්‍රවණතා (Historical trends)

සමාජීය හා කෘෂි ආර්ථික සාධක කිහිපයක් ඔස්සේ වසමේ ඓතිහාසික ප්‍රවණතාවය හඳුනාගැනීමට කරන ලද සාකච්ඡාවේ විස්තර පහත දැක්වේ . කාල පරිච්ඡේදය ලෙස 1990 සිට 2023 දක්වා සලකා බලන ලදී.

5.1.1 - ඓතිහාසික ප්‍රවණතා (Historical trends) සමාජීය සාධක

සලකා බලන ලද සාධක	කාලරාමුව			
	1990-2000	200-2010	2010-2020	2023
පවුල් ගණන	135	140	175	182
ජනගහණය	400	470	510	548
නිවාස	110	130	140	150
පාතීය ජලය	වැව් , ලීං	වැව් , ලීං	පාතීය ජල ව්‍යාපෘතිය	වර්තමානයේ පාතීය ජල ව්‍යාපෘතියේ ජලය පානය කිරීමට සුදුසු නැත . මුදලට ජලය ගනී
වැසිකිළි පහසුකම්	30	100	120	140
සන්නිවේදන පහසුකම් (දුරකතන, පුවත්පත් , රූපවාහිනී	10%	10%	100%	100%
මාර්ග පද්ධතිය	25%	50%	80%	90% කොටසක් තාර දමා ඇත
ප්‍රවාහන මාර්ග	පාපැදි /යතුරු පැදි 2	පාපැදි /යතුරු පැදි 1	පාපැදි /යතුරු පැදි 60	පාපැදි /යතුරු පැදි 80
අධ්‍යාපන තත්ත්වය	උපාධි 1 ඩිප්ලෝමා-	උපාධි 2 ඩිප්ලෝමා-	උපාධි 4 ඩිප්ලෝමා3	උපාධි 8 ඩිප්ලෝමා5
විදුලිය	-	-	ඇත	ඇත
කෘෂිකර්මයන් බාහිර රැකියා	රජයේ රැකියා 10 පෞද්ගලික අංශය 50	රජයේ 16 පෞද්ගලික 40	රජයේ 30 පෞද්ගලික 30	රජයේ 32 පෞද්ගලික 20
වන සතුන්ගේ උවදුර	සාමාන්‍යයි	වැඩි යි	ඉතා වැඩියි	ඉතා වැඩියි

5.1.2 ඓතිහාසික ප්‍රවණතා (Historical trends) කෘෂි ආර්ථික සාධක

සලකා බලන ලද සාධක	කාලරාමුව			
	1990-2000	200-2010	2010-2020	2023
වි වගාවේ ආදායම	හොඳයි	තරමක් හොඳයි	සාමාන්‍ය	දුර්වලයි
කෘෂි නිෂ්පාදන වියදම	අඩුයි	අඩුයි	වැඩිය	හොඳටම වැඩිය
හේන් වගාව	100%	90%	50%	30% හේන් සංකල්පය වෙනුවට වර්ෂා පෝෂිත ගොඩ ඉඩම් ලෙස හැඳින්වීම සුදුසුය.
ගෙවතු සංවර්ධනය	100%	100%	100%	80% වර්ෂාව අඩුකම
වාණිජ බෝග	-	-	40%	50%
ස්වභාවික වනාන්තරය	100%	100%	45%	40%
ස්වභාවික කෘමි උවදුරු	අඩුයි	අඩුයි	සාමාන්‍ය	වැඩිය
සත්ත්ව පාලනය	60%	40%	30%	35% ආහාර හිගය භූමිය අඩුවීම
කෘෂි ළිං	2	4	10	10
වාරි පද්ධතිය	හොඳයි	සාමාන්‍යයි	දුර්වලයි	ඉතා දුර්වලයි

ඓතිහාසික විකාශනයේ සමාජීය සාධක සලකා බලන විට වර්ධන තත්ත්වයක් හඳුනාගත හැක. එම තත්ත්වය මානව සමාජීය පැවැත්මට හිතකර තත්ත්වයක් ඇති කරයි. නමුත් මෙම සමාජ ආර්ථික තත්ත්වය වර්ධන වීමත් සමගම පාරිසරික සාධක වලට සිදුවූ බලපෑම අහිතකර තත්ත්වයක ඇත . විශේෂයෙන්ම ස්වභාවික පාරිසරික වනාන්තර , වාරිමාර්ග වල තත්ත්වය ඉතා පහළ අගයක පවතී. ඒ සමගම කෘෂි ආර්ථිකයේ අස්වැන්න සැලකිය යුතු අගයකින් වැඩි නොවුවත් නිෂ්පාදන වියදම ඉතා ඉහළ ගොස් ඇත. සත්ත්ව පාලනය ආරම්භයේදී හොඳ තත්ත්වයක් තිබුනත් වර්තමානය වන විට පහළ මට්ටමක පවතී.

6. දේශගුණික වෙනස් වීම හා ගෝලීය උණුසුම ඉහළයාම

සහභාගිත්ව ගැමි පිවිසුම වැඩසටහන ප්‍රමුඛ තේමාව වූයේ දේශගුණික වෙනස් වීම ප්‍රජාවට දැනෙන ආකාරයත් ඔවුන් එය තේරුම් ගන්නා ආකාරයත් එහි ප්‍රතිඵල අත් විදින ආකාරය විශේෂ අවධානයට ගෙන සාකච්ඡාවට ලක් කිරීමයි. වැඩිහිටි ප්‍රජාවට අතීතයේ පැවති දේශගුණික තත්ත්වය හා වර්තමානයේ ඇතිවෙමින් පවතින දේශගුණික පරිවර්තනය වඩාත් හොදින් විස්තර කරදීමට හැකියාව තිබුණි. එවැනි සාකච්ඡාවන් මතු කරගත් විස්තර පහත දැක්වේ.

6.1 ගෝලීය උණුසුම ඉහළ යාම හඳුනා ගන්නා ආකරය හා සංවේදීතාවයන්

ගම්පොල වසම මේ වනවිටත් කන්න 3 ක් වී වගා කර ගැනීමට නොහැකිව වර්ෂාව ලැබී නැත. සාමාන්‍යයෙන් වර්ෂා ඍතුව තුළ ලැබෙන වර්ෂාව පසුගිය වසර 2 ක් විධිමත්ව ලැබී නැත. ඔවුන්ගේ අත්දැකීම් සමඟ සාකච්ඡා කරන විට දේශගුණ වෙනස් වීම ජන ජීවිතය පහළට ඇද දමා ආනාරක්ෂිත තත්ත්වයක් ඇතිකර ඇත. එහිදී ගොවීන් දැක්වූ අදහස් පහත දැක්වේ .

- යල හා මහ වර්ෂා රටාව මුළුමනින්ම වෙනස්වී ඇති අතර අකල් වැසි ඇතිවීම සිදුවේ.
- අස්වැන්න නෙලන කාලයට අපේක්ෂා නොකරන වැසි ඇතිවේ .
- වර්ෂා රටාව මෙන්ම වර්ෂාවේ පැතිර යාම ද වෙනස්වී ඇත.
- වියළි කලාපයට වාර්ෂිකව ලැබෙන මාස 4 ක කාලයේ ප්‍රමාණවත් වර්ෂාවක් නොලැබීම - පසුගිය කන්න 3 ක් වී වගාවට අවශ්‍ය ජලය වැඩි වලට නොලැබීම .
- වර්ෂාව පැතිර යාම වෙනුවට කෙටි කාලයක් තුළ අධික වර්ෂාවක් පතිත වීම. - එම ජලය රඳවා ගැනීමට නොහැකිවීම .
- පාරිසරික උෂ්ණත්වය අධික වීම - දිවා කාලයේ එළිමහනේ වැඩ කිරීමට පවා අපහසු වීම
- වරින් වර වෙනස් වන සුළං රටාව ජල තලයට කරන බලපෑම ඉහළයාම.
- පරිසරය ඉක්මනින් වියළීම -වැඩි ජලය ඉක්මනින් අඩුවීම.

6.2 දේශගුණය වෙනස් වීම හා උණුසුම අවම කිරීමට දායක විය හැකි යෝජනා

6.3 දේශගුණික වෙනස් වීමට සමගාමීව දැනට පවත්නා කෘෂි ආර්ථික කටයුතුවල සිදුවිය යුතු වෙනස්කම් සඳහා වන යෝජනා

	සුළු පරිමාණ කෘෂි ව්‍යාපෘති	ඇතිවන දේශගුණික බලපෑම	දේශගුණික වෙනස් වීමට අනුව වගා රටාවන් ගේ සිදුවිය යුතු වෙනස්කම්
	<p>වාරිමාර්ග යටතේ වී වගාවේ ජල කාර්යක්ෂමතාවය හා නිෂ්පාදන වියදම පාලනය</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ වර්ෂාව අඩුවීම හා නියං කාලය දීර්ඝ වීම නිසා වැව් වල ජලය අපේක්ෂිත කාලයක් තබා ගත නොහැකිවීම . ✓ උෂ්ණත්වය ඉහළ යාම සහ දැඩි සුළං තත්ත්වය නිසා වැව් ජලය වාෂ්පී කරනය වී ජල මට්ටම අඩු වීම ✓ අපේක්ෂිත වර්ෂාව නියමිත කලට නොලැබීමෙන් වගාවන්ට හානි වීම. ✓ අනපේක්ෂිත වර්ෂාව නිසා අස්වැන්නට වන හානිය ✓ පාලනය කළ නොහැකි කෘෂි උවදුර ඇතිවීම (ක්‍රිඩාවන්) ✓ යල කන්න වගාවට ප්‍රමාණවත් ජලය වැව් වල ඉතුරු නොවීම 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ වර්ෂා ජලය උපරිම ප්‍රයෝජන ගැනීම සඳහා සියලුම ගොවීන් සංවිධානය වීම ✓ වර්ෂා ජලයෙන් උපරිම ප්‍රයෝජන ගත හැකි ආකාරයට කන්න සැලසුම් කිරීම ✓ යෝග්‍ය කෙටිකාලීන වී ප්‍රභේද වගා කිරීමට පෙළඹීම, ✓ ජලය අවම භාවිතයට ගැනෙන වගා ක්‍රම භාවිතයට හුරු වීම ✓ පැරණි වගාව ✓ ඩැපොක් වගාව ✓ පෙලට සිටුවීම ✓ පැල සිටුවන යන්ත්‍ර ✓ නිරන්තරයෙන් පාංශු තත්ත්වයට ගැලපෙන පොහොර භාවිතා කිරීමට උනන්දු කිරීම ✓ ජලය උපරිම රඳවා ගැනීමට පසට දහයියා අගුරු වැනි කාබනික ද්‍රව්‍යය එකතු කිරීම. ✓ පසේ තත්ත්වය හා බෝග ජල අවශ්‍යතාවය දැනුවත් වී ඒ අනුව ජල සම්පාදනය කිරීම. ✓ සංවිධානාත්මකව ජල කළමනාකරන වැඩ සටහනක් ක්‍රියාවට නැංවීම. ✓ වෙනස් වන දේශගුණික හා පාරිසරික තත්ත්වයන් සඳහා තොරතුරු පද්ධතියක් පවත්වා ගෙන යාම .

	<p>ගෙවතු වගාව සහ (හේන්) උස් බිම් වගාවල කෘෂි ඉහළ නැංවීම හා අගය වැඩිකිරීම.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ වර්ෂාව නියමිත රටාවට නොපැමිණීමෙන් කන්නයට වගාවන් කරගැනීම අපහසු වීම. ✓ වගා කාලය වෙනස් වීමෙන් වගාවේ වර්ධනය හා අස්වැන්න අපේක්ෂා මට්ටමට ලබාගත නොහැකි වීම. ✓ එලදාවේ මල් ආරම්භවන කාලයේ ඇතිවන අධික වර්ෂාව නිසා වගාව සිදුවන හානිය . ✓ අනපේක්ෂිත වර්ෂාව නිසා කෘෂි හානි සහ දිළිඳු ඇති වීමෙන් වගාවට වන හානිය ✓ කෙටි කාලයක් තුළ ඇතිවන අධික වර්ෂාව නිසා පස් සෝදා යාම /පස නිසරු වීම ✓ නියං කාලය දිගු වීමෙන් ජලය සම්පාදනයට අධික වියදමක් දැරීමට සිදුවීම නිසා ඇතිවන බලපෑම ✓ යෙදවුම් මිල ඉහළ යාමට සාපේක්ෂව අස්වැන්න ලැබෙන මිල පහළ තිබීම. ✓ නියං සමය දිගු වීමෙන් වන සතුන් ජලය ආහාර සඳහා ගම් වලට වැදී වගා විනාශ කිරීම . 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ගෙවතු සහ හේන් ඉඩම් වල හැකි තරම් ජල හා පාංශු සංරක්ෂණ වැඩසටහන් ක්‍රියාවට නැංවීම. ✓ වර්ෂා ජලය එක්රැස් කරගැනීමට කෘතිම පොකුණු (පතස්) නිර්මාණය කරගැනීම. ✓ ගෙවතු හා උස්බිම් වල පස් නිරාවරණය වළක්වා ලන වගාවන් හෝ පළතුරු පැල සිටුවීම . ✓ ගෙවතු ඉඩම් හැකි මායිම් ආවරණ ගස් සිටු වා සුළං වලින් වියළීම පාලනය කිරීම. ✓ ජල පොම්ප කිරීම සඳහා ඉන්ධන භාවිතය අවම කිරීම හා සූර්ය බලය භාවිතයට පෙළඹවීම ✓ කෘෂි නිෂ්පාදන මිල අවාසිය අවම කර ගැනීමට නිෂ්පාදන අගය එකතු කර වෙළඳ පලට යැවීම.
	<p>කිරිගව පාලනය විධිමත් කිරීම , ව්‍යාජ කිරීම හා කිරි අස්වැන්න වැඩිකිරීම</p>	<p>දිගු නියං කාලය නිසා ආහාර හා පිරිසිදු ජලය සැපයීම ගැටලුවකි.</p>	<p>විශාල ගව රංචු පවත්වාගෙන යාම වෙනුවට වැඩි දියුණු කල පාලනය කල හැකි දෙනුන් ප්‍රමාණයක්</p>

		<p>උෂ්ණත්වය ඉහළ යාමෙන් සතුන්ට ඇති වන අහිතකර පිඩනය හා අපහසුතාවයන් නිසා කිරි අස්වැන්න අඩුවීම</p> <p>සතුන් දුර්වල වීම හා රෝග වලට පහසුවෙන් ගොදුරු වීම නිසා කිරි කර්මාන්තය අඩාල වීම</p>	<p>ඇති කිරීම.</p> <p>නිදැලි ක්‍රමය වෙනුවට ගව මඩු වල සතුන් ඇති කිරීමට පෙළඹවීම .</p> <p>දියුණු කිරි ගව ප්‍රභේද හා ප්‍රදේශයට ගැළපෙන සතුන් පාලනයට ගැනීම.</p> <p>ආහාර හිඟයට පිළියමක් ලෙස අවශ්‍ය තෘණ වගා කරන වැඩසටහනක් කිරීම හා වියළි ආහාර සැකසීම (සයිලේජ්)</p> <p>කිරි නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීම සඳහා වන තාක්ෂණය / පුහුණුව හඳුන්වා දීම</p>
--	--	--	--

6.4 ගම්පොල වසමේ ප්‍රජාවගේ කාෂි ආර්ථික සත්ත්ව පාලන හා පාරිසරික ගැටළු හඳුනාගැනීම හා ප්‍රමුඛතාවය (යුගල සංසංදන තරා කිරීම)

ගම්මාන 2 හි සියලුම සමාජ ආර්ථික ගැටළු අතරින් කාෂි ආර්ථික හා පාරිසරික ගැටළු පමණක් අවධානයට ගන්නා ලදී. දේශගුණික වෙනස් වීමට අදාළ ප්‍රධාන ගැටළු 10 ක් සමාජ හා සම්පත් සිතියම , වෙන් සටහන හා සාකච්ඡා කිරීම තුළින් හඳුනා ගන්නා ලදී .

ප්‍රමුඛතාවය පිළිවෙලින්

- 1 . අතිරේක ආහාර බෝග වගාවට පවතින බීජ හිඟය
2. වගාවට වන සතුන් ගෙන් වන හානිය වැඩිවීම
3. වී වගාවේ නිෂ්පාදන වියදම ඉහළ යාම
4. සත්ත්ව පාලන ය සඳහා වන තාක්ෂණික දැනුම පහළ පැවතීම

5. කෘෂි තාක්ෂණික දැනුම පුහුණුව නැතිකම හා මිදිකම

	කනිෂ්ඨ විද්‍යාලය ගුරු හිගය	අතිරේක ආහාර බෝග බීජ හිගය	වගාවට වන සතුන් ගේ හානිය වැඩිවීම	වි වගාවේ නිෂ්පාදන වියදම ඉහළ යාම	ගෙවතු වල පාංශු ජල සංරක්ෂණ ක්‍රමයක් නැති කම	අතිරේක බෝග සඳහා අගය එකතු කරන	සත්ත්ව පාලනය සඳහා වන තාක්ෂණ දැනුම පහළ පැවතීම	කෘෂි තාක්ෂණ දැනුම පුහුණුව නැතිකම	කෘෂි නිෂ්පාදන අලෙවියට සහසුකම්	පානීය ජලය ගැටලුව
පානීය ජලය ගැටලුව මුහුණදීම 1	10	9	8	7	6	5	4	3	2	
කෘෂි නිෂ්පාදන අලෙවියට පහසුකම් නැතිකම 2	2	9	8	7	2	5	4	2		
කෘෂි තාක්ෂණ දැනුම පුහුණුව නැතිකම 3	3	9	8	3	3	5	4			
සත්ත්ව පාලනය සඳහා වන තාක්ෂණ දැනුම පහළ පැවතීම 4	4	9	8	7	4	5				
අතිරේක බෝග සඳහා අගය එකතු කරන වැඩසටහනක් නැතිකම 5	5	9	8	7	5					
ගෙවතු වල පාංශු ජල සංරක්ෂණ ක්‍රමයක් නැති කම	6	9	8	7						
වි වගාවේ නිෂ්පාදන වියදම ඉහළ යාම 7	7	9	8							
වගාවට වන සතුන් ගේ හානිය වැඩිවීම	8	9								
අතිරේක ආහාර බෝග බීජ හිගය	9									

කනිෂ්ඨ විද්‍යාලය ගුරු හිගය										
ලකුණු	1	9	8	6	2	6	5	4	4	0
ස්ථානය	7	1	2	3	6	3	4	5	5	8

ගම්පොල ග්‍රාම නිලධාරී වසමේ ගැටලු ප්‍රමුඛතාවය අතරින් වැදගත්ම එනම් ඉක්මනින් විසඳා ගතයුතු ගැටළුව ලෙස පෙන්වා දුන්නේ ගෙවතු වල හා හේන් වල අතිරේක හෝග වගාවට සුදුසු බීජ හිඟයයි. වගා කන්න කිපයක් අතිරේක හෝග වගා නොකළ නිසා ඉදිරි වර්ෂා කාලයේ වගාවට අවශ්‍ය කරන සුදුසු බීජ නොමැතිකම හා පවතින ඉහළ මිල ගණන් ගැටළුවක් බව ගොවි මහත්ම මහත්මින් පෙන්වා දුන් ප්‍රමුඛ ගැටළුවකි. රටකපු, මුං, තල, කුරක්කන් වැනි ධාන්‍ය හෝගත් එළවලු බීජ වර්ග වළත් හිගය හා මිල ඉහළ පැවතීම අද වනවිට ගොවීන් මුහුණදෙන තවත් ගැටලුවකි. ඒ සමගම වගාවන්ට වන සතුන්ගේ ඇතිවන උවදුර එක් ප්‍රධාන ගැටලුවක් ලෙස පෙන්වා ඇත. ජනාවාස මුල් කාලයේ සිටි වන අලින් වගාවනට හානි කරන ප්‍රමාණය දරාගත හැකි වුවත් වර්තමානයේ කෘෂි කර්මාන්තයට කරනු ලබන අධික වියදම නිසා මෙම හානිය දරා ගත නොහැක. වන අලි පාලනයට විදුලි වැට පිළියමක් ලෙස ඉදිකර ඇතත් වන අලි ගම් වැදීම හා වගාවනට හානි කිරීම වැළැක්වීමට එය පිළියමක් නොවන බව ගොවීන්ගේ අදහසයි. විදුලි වැටේ ඇති තාක්ෂණික දෝෂ හා විදුලි වැට නඩත්තුවෙහි ඇති දුර්වලතාවයන් අලි ගම් වැදීම පාලනයට බාධකයක් වී ඇත. එමෙන්ම වන සතුන් අතර උරුන් , වදුරන් හා මොණරුන් ද විශාල වශයෙන් වගාවනට හානි කරති.

වී වගාවේ නිෂ්පාදන වියදම ඉහළ යාම මෙ වනවිට සුළු ගොවීන්ට දරාගත නොහැකි තත්ත්වයකට පත්ව ඇත. යෙදවුම් මිල හා ඉන්ධන මිල ඉහළ යාම නිසා කෘෂි යන්ත්‍ර මිල ඉහළ යාමත් කම්කරු ගාස්තු ඉහළ යාමත් දරාගත නොහැක. තවද අස්වැන්නට ලැබෙන මිල ප්‍රමාණ වත් නොවන බවද ගොවීන් පවසති. සත්ත්ව පාලනයට අවශ්‍ය කරන තාක්ෂණ දැනුම නොලැබීම ගැන ද කිරිගොවීන් පෙන්වා දුන් තවත් එක් වැදගත් ගැටළුවකි.

7. ශීර්ශාව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ ගම්පොල ග්‍රාමසේවා වසමේ දේශගුණ වෙනස් වීමට අදාළව හඳුනාගත් ප්‍රජා අවශ්‍යතා යෝජනා .

7.1 කෘෂි ආර්ථික ව්‍යාපෘති යෝජනා (දැනට පවතින)

	ව්‍යාපෘති යෝජනාව	පවතින සම්පත් හා කෘෂි ව්‍යාපාරයක් ලෙස වර්ධනයට ඇති හැකියාව	ඉලක්ක කණ්ඩායම	අගය එකතු කිරීමට ඇති අවස්ථාව Value addition	බාහිර මැදිහත්වීම හා පහසුකම් සැපයීම
7.1.1	රටකපු වගාව ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන දිරිගැන්වීම හා අගය වැඩි කිරීම සඳහා වන යෝජනාව	මහ කන්නයේ ගෙවතු ඉඩම් වලත්, වර්ෂා පෝෂිත උස් බිම් වලත් , යල කන්නයේ වී වගා ඉඩම්හි උස් බිම් වල රටකපු විශාල වශයෙන් වගාකරයි . ගුණනිලක ඇතුළු කණ්ඩායම	සුහුරු බෝග නිෂ්පාදන කණ්ඩායම. සමාජිකයන් 60 සිටි	අගය එකතු කිරීමට ඇති අවස්ථාව ඇත, Value addition ඇට පැකට් කර අලෙවි කිරීම,	<ul style="list-style-type: none"> • නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීම සඳහා වන කෘෂි තාක්ෂණික උපදෙස් ලබා දීම, • ජල සම්පාදනය සඳහා වගා ළිං සඳහා සුර්ය බලය හඳුන්වාදීම, • උස්බිම් වල ජල සංරක්ෂණය සඳහා සුදුසු වැඩසටහනක් හඳුන්වා දීම • (කෘතීම පොකුණු වැනි), • පසු අස්වනු තාක්ෂණ පුහුණු වැඩසටහන් ලබාදීම. • රටකපු පොතු ඉවත් කර අලෙවි කිරීමට සකස් කිරීම. • අදාළ තාක්ෂණ දැනුම හා පුහුණුව ලබා දීම • රටකපු පොතු ඉවත් කිරීමේ උපකරණ ලබාදීමට මැදිහත් වීම. • අලෙවිය සඳහා මැදිහත් වීම.

	ව්‍යාපෘතිය	කෘෂි ව්‍යාපාරයක් ලෙස වර්ධනයට පවතින සම්පත්	ඉලක්ක කණ්ඩායම	අගය එකතු කිරීමට ඇති අවස්ථාව Value addition	බාහිර මැදිහත්වීම හා පහසුකම් සැපයීම
7.1.2	<p>ධාන්‍ය වර්ග සැකසුම් කර අලෙවි කිරීම.</p> <p>මුං, කවිපි, කුරක්කන්, තල .</p> <p>සකස්කර අගය එකතු කොට වෙළඳපලට ඉදිරිපත් කිරීම</p> <p>රැකියා අවස්ථා ලබා දීම</p>	<p>පවුල් සංඛ්‍යාවෙන් 80% මෙම අතිරේක ආහාර භෝග වගාවෙහි නිරතවෙයි.</p> <p>යල මහ කන්න දෙකම වගා කරයි .</p>	<p>සුහුරු බෝග නිෂ්පාදන කණ්ඩායම,</p> <p>එම් තුෂාරි මිය ,</p> <p>සමාජිකයන් 60</p> <p>සිතමු කාන්තා කණ්ඩායම</p> <p>අඩු අදායම් ලාභී කාන්තාවන් යොදාගත හැක.</p>	<p>ධාන්‍ය සකස් කර ඇසුරුම් කිරීම,</p> <p>පීටි වශයෙන් සකස් කිරීම ,</p>	<ul style="list-style-type: none"> අස්වැන්න වැඩිකරන කෘෂි උපදෙස් හා තාක්ෂණය සම්බන්ධ කිරීම. පසු අස්වනු තාක්ෂණය පුහුණුව හා අවශ්‍ය උපකරණ ලබා ගැනීමට සහාය වීම . ගබඩා පහසුකම් සැකසීම. වෙළඳපලට ඉදිරිපත් කළ හැකි ඇසුරුම් තාක්ෂණය හා අලෙවි දැනුම ලබා දීම.

	ව්‍යාපෘති යෝජනාව	පවතින සම්පත් හා කෘෂි ව්‍යාපාරයක් ලෙස වර්ධනයට ඇති හැකියාව	ඉලක්ක කණ්ඩායම	අගය එකතු කිරීමට ඇති අවශ්‍යතාව Value addition	බාහිර මැදිහත්වීම හා පහසුකම් සැපයීම
7.1.3	බඩ ඉරිගු වගාවට කෘෂි තාක්ෂණය හා පසු අස්වනු තාක්ෂණය ලබාදීම .	40% ගොවින් අක්කර 8 වැඩි ප්‍රමාණයක් මහ කන්නයේ බඩ ඉරිගු වගා කරයි. වගා ළිං 10 ක් ඇත	සිතමු කාන්තා සමිතිය හා ගොවි සංවිධානය,	බඩ ඉරිගු ගබඩා කර තබාගැනීම මගින් ඉහළ මිලට අලෙවි කිරීමට ඇති හැකියාව	<ul style="list-style-type: none"> • වගාවෙහි නිෂ්පාදන වියදම පාලනයට උපදෙස් දීම , • අස්වැන්න වැඩි කරන කෘෂි තාක්ෂණ උපදෙස් ලබාදීම • පසු අස්වනු තාක්ෂණ පුහුණුව ලබා දීම . • වෙළඳපල සම්බන්ධීකරණය • වගා ළිං වලින් ජලය සම්පාදනයට සුර්ය බලය යෙදීම

	ව්‍යාපෘති යෝජනාව	පවතින සම්පත් හා කෘෂි ව්‍යාපාරයක් ලෙස වර්ධනයට යොදා ගැනීමට ඇති හැකියාව	ඉලක්ක කණ්ඩායම	අගය එකතු කිරීමට ඇති අවශ්‍යතාව Value addition	බාහිර මැදිහත්වීම හා පහසුකම් සැපයීම
7.1.4	වී වගාවේ ජල කාර්යක්ෂමතාව නැංවීම හා නිෂ්පාදන වියදම අවම කරගැනීම සඳහා වන යෝජනාව	<p>පුනරුත්ථාපනය වන වැව් 3 ක් ඇත . එනම්</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ කුඹුක්වැව ○ අමුනකොළේ වැව ○ අවිච්ඤාලම <p>වැව් යටතේ වී වගාවෙහි දී</p> <ul style="list-style-type: none"> + ජල කාර්යක්ෂමතාවය නැංවීම + අස්වැන්න වැඩි කිරීමටත් + වියදම අවම කිරීමටත් වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම 	<p>එක්සත් ගොවි සංවිධානය</p> <p>පුබුදු ගොවි සංවිධානය</p> <p>සාමාජිකයන් සම්බන්ධ කර ගත හැක.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • යෝග්‍ය වී ප්‍රභේද හඳුන්වා දීම • පැල සිටුවීම • පැරණි ක්‍රමය • ඩැපොක් ක්‍රම භාවිතය වැඩි කිරීම සඳහා වන අවශ්‍ය තාක්ෂණ දැනුම හා සම්පත් ලබා දීම • ජල කළමනාකරණ සැලැස්මක් ක්‍රියාවට නැංවීම • පාංශු පරික්ෂාව හා එයට අදාළ පොහොර ප්‍රමාණය පමණක් යෙදීමට දැනුවත් කිරීම

7.1 සත්ව පාලනය සම්බන්ධ ව්‍යාපෘති (කිරි නිෂ්පාදනය වැඩිකිරීම හා අගය එකතු කිරීම)

	හඳුනාගත් ව්‍යාපෘතිය	පවතින සම්පත් හා කෘෂි ව්‍යාපාරයක් ලෙස වර්ධනයට ඇති හැකියාව	ඉලක්ක කණ්ඩායම	අගය එකතු කිරීමට ඇති අවස්ථාව Value addition	බාහිර මැදිහත්වීම හා පහසුකම් සැපයීම
7.2.1	<p>කිරි නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීම හා අගය එකතු කිරීම Increase milk yield and value addition</p> <p>දිනකට එක් කිරි ගවයෙකුගෙන් ලබා ගන්නා කිරි ප්‍රමාණය ලීටර් 2 සිට ලීටර් 4-5 දක්වා ඉහළ නංවාගැනීම.</p>	<p>කිරි ගොවි සමිතිය සාමාජිකයන් 30</p> <p>දිනකට කිරි ලීටර් 170 නිපදවයි,</p> <p>අසංවිධානව කිරි කර්මාන්තය පැවතීම.</p> <p>පුද්ගලික අංශය කිරි එකතු කිරීම සිදුකරයි</p> <p>කිරි කර්මාන්තය සම්බන්ධව කිරි ගොවීන් තුළ දැනට පවතින දැනුම හා උනන්දුව ශක්තියක් කරගැනීම.</p>	<p>කිරි ගොවි සමිතිය 30</p> <p>සමාජිකයන් විස්තරය අමුණා ඇත</p>	<p>යෝගට්, කිරි මිදවීම</p> <p>කිරි ටොෆි නිෂ්පාදනය</p>	<p>නිදැලි ක්‍රමය වෙනුවට ගවමඩු තුළ කිරි ගවයින් ඇති කිරීමට පෙළඹවීම.</p> <p>නියං කාලවල ආහාර හිඟය සඳහා තෘණ වගාව හඳුන්වා දීම හා සයලේස් නිපදවීම හඳුන්වා දීම.</p> <p>පශු වෛද්‍ය සේවාවන් සමීප කිරීම</p> <p>කිරි එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයක් හා අවශ්‍ය උපකරණ සැපයීම.</p> <p>අගය එකතු කරන නිෂ්පාදන සඳහා වන තාක්ෂණ පුහුණුව ලබා දීම, වෙළඳපල සම්බන්ධීකරණය</p>

ගම්පොල හා යන්තම් පල ගම කිරි නිෂ්පාදන සමිතිය සමාජික විස්තරය (PRA)
දින ලබාගත් තොරතුරු

	කිරි ගොවියාගේ නම	ගවයින් ප්‍රමාණය	දිනකට ලීටර්
1	කේ .එම්. ලීලාවතී	13	5-6
2	ඩබ්. ආරියතිලක	20	2-3
3	ඩබ්. මුතුබණ්ඩා	20	10-15
4	දයාවතී	60	20
5	කේ. රුක්මනී	1	-
6	අමීල කිත්සිරි	5	10
7	ඉමේෂා දුලංඡලී	1	-
8	බන්ධාරමැණිකා	5	2.5
9	යසිංසලා	5	-
10	විමලාවතී	2	4
11	ලීලාවතී	10	-
12	ඩී එම් නිලුෂා	4	1.5
13	වසන්තා කුමාරි	7	12
14	සන්ධ්‍යා දමයන්ති	2	3
15	පොඩිමැණිකේ	1	4
16	අජන්තා කුමාරි	1	1-2
17	සෙනවිරත්න	5	4-5
18	අයේෂා	1	-

7.1 ස්වභාවික සම්පත් කළමනාකරණයට අදාළ ව්‍යාපෘති

	හඳුනාගත් ව්‍යාපෘතිය	ස්වභාවික සම්පත් සඳහා දැනට ඇති අභියෝග	ඉලක්ක කණ්ඩායම	අපේක්ෂිත නිමැවුම	බාහිර මැදිහත්වීම හා පහසුකම් සැපයීම
7.3.1	<p>වැව් ආශ්‍රිත පාරිසරික පද්ධතිය සංරක්ෂණය සඳහා වන මැදිහත්වීම</p> <p>පුනරුත්ථාපනය කරන වැව් සඳහා ප්‍රමුඛතාවය දීම</p> <p>1. කුඹුක්වැව</p>	<p>වැව් පෝෂක ප්‍රදේශ විශාල ලෙස හේන් වගාවට යොදා ගැනීම නිසා පරිසර හානිය සිදු වී ඇත.</p> <p>වැව් ඉහත්තාව වගාකරන නිසා</p>	<p>එක්සත් ගොවි සංවිධානය</p> <p>පුබුදු ගොවි සංවිධානය</p> <p>වෙනත් ප්‍රජා සංවිධාන</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ වැව් ආශ්‍රිත පාරිසරික පද්ධතිය සංරක්ෂණය වී තිබීම ➤ වැව් වල ජල ධාරිතාව වැඩිකර ගැනීම. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ගොවි සංවිධාන මූලික කරගත් ප්‍රජා සහභාගිත්ව සංරක්ෂණ සැලසුමක් ක්‍රියාවට නැංවීම ➤ එම වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීමට

	<p>2. අමුණුකොලේ වැව</p> <p>3. අවිචක්‍රලම වැව</p>	<p>වර්ෂා කාලයේ අධික ලෙස පස් සෝදා යාම වැව ගොඩවීම බලපායි.</p>	<p>සමාජිකයන්</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➢ කෙටිකාලයකින් වැව රොන් මඩ එකතු වීම වළක්වාලීම. ➢ කන්න 2 වගාවට අවශ්‍ය ජලය වව් වල රඳවාගැනීම 	<p>පහසුකම් සැපයීම.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ පසු විපරම හා ඇගැයීම ➢ සංරක්ෂණ පණිවිඩ ඇතුළත් සන්නිවේදන පුවරු සවිකිරීම
7.3.2	<p>වී වගා බිම් වල පාංශු පරික්ෂාව සඳහා වැඩ සටහනක් ක්‍රියාවට නැංවීම</p>	<p>පාංශු පරික්ෂාවෙන් තොරව දැනට අධික රසායන පොහොර භාවිතය නිසා පරිසරයට හා ජලයට සිදුවන හානිය</p>	<p>එක්සත් ගොවි සංවිධානය</p> <p>පුබුදු ගොවි සංවිධානය</p> <p>සමාජිකයන් සම්බන්ධ කරගැනීම</p>	<p>නිෂ්පාදන වියදම පාලනය හා පාරිසරික හානිය (පස හා ජල දූෂණය)අවම කිරීම.</p>	<p>පාංශු පරික්ෂාවට අදාළ තාක්ෂණ උපකරණ දැනුම ලබා දීම</p> <p>තොරතුරු පද්ධති පවත්වා ගෙන යාමට ගොවි සංවිධාන දැනුවත් කිරීම</p>
7.3.3	<p>කාලගුණික දේශගුණික හා පාරිසරික වෙනස් වීම් සම්බන්ධ තොරතුරු පද්ධතියක් සැකසීමට අදාළ මැදිහත් වීම් .</p>	<p>කෘෂි ආර්ථික වැඩසටහන් සැලසුම් කිරීමට අදාළ නිසි විධිමත් තොරතුරු දත්ත නැතිකම</p>	<p>ගොවි සංවිධාන</p> <p>නිෂ්පාදන කණ්ඩායම</p>	<p>වෙනස්වන දේශගුණික තත්ත්වයන්ට අනුව කෘෂි ආර්ථික කටයුතු සැලසුම්කර ගැනීමට ඇති හැකියාව</p>	<p>සුදුසු පුද්ගලයන් සඳහා අදාළ තාක්ෂණ දැනුම හා සම්පත් ලබාදීම</p>
7.3.4	<p>ජල සම්පාදන ළිං සඳහා සුර්ය බල ශක්තිය භාවිතයට ගැනීම</p>	<p>වගා ළිං ජල සම්පාදනය සඳහා ඉන්ධන සඳහා වියදම ඉහළ යාම</p> <p>පරිසරයට බලපෑම</p>	<p>වාණිජ මට්ටමේ වගා කරන ගොවීන් කණ්ඩායම</p>	<p>පුනර්ජනනීය බලය උපරිම භාවිතය</p> <p>වියදම අඩු වීම</p>	<p>අදාළ තාක්ෂණ පහසුකම් සැපයීම</p>

7. 4 සමාජ ඒකාබද්ධතාවය හා ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජ භාවය සඳහා වන යෝජනා

	යෝජිත ව්‍යාපෘතිය	පවතින තත්ත්වය	ප්‍රතිලාභී කණ්ඩායම	ක්‍රියාකාරකම	බාහිර මැදිහත් වීම අවශ්‍ය සහාය
7.4.1	සංවිධාන ශක්තිකරණය හා ධාරිතා සංවර්ධනය Institutional strengthen and capacity building	අලුතින් පිහිටුවන ලද ප්‍රජා සංවර්ධන මණ්ඩප සමාජිකයන් SARP වැඩසටහන් ගැන අඩු අවබෝධය	පුජා සංවර්ධන මණ්ඩප සමාජිකයන් ගොවි සංවිධාන හා සෙසු ප්‍රජා සංවිධාන සමාජිකයන්	<ul style="list-style-type: none"> ▪ කාර්ය භාර්ය හා වගකීම හඳුන්වාදීම ▪ SARP ව්‍යාපෘතිය සමග අන්තර් ක්‍රියාකාරිත්වය ▪ සඳහා අවශ්‍යවන 	පුහුණු වැඩසටහන් හා අත්දැකීම් සාකච්ඡා ජනමාධ්‍ය සම්බන්ධ කරගත් වැඩසටහන් කිරීම
7.4.2	කාර්ය සාධනය වැඩිකිරීම	ස්වේච්ඡා කණ්ඩායම අත්දැකීම් අඩු බව හා ආධුනික බව	ස්වේච්ඡා කණ්ඩායම	<ul style="list-style-type: none"> ▪ නායකත්වය ▪ සන්නිවේදන කුසලතා සංවර්ධන කිරීම ▪ සහභාගිත්ව සැලසුම් කිරීම , පසු විපරම හා ඇගයීම ▪ වැඩිදියුණු කිරීම 	
7.4.3	සමාජ ඒකාබද්ධතාවය හා ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජ	ප්‍රජාව තුළ පසු ගාමි සහ අවධානය ලක්	තරුණ කාන්තාවන්		සංස්කෘතික වැඩසටහන්

	භාවය සඳහා වන යෝජනාව	නොවන කණ්ඩායම් SARP වැඩසටහන තුළට අන්තර් ග්‍රහණය කර ගැනීම	අඩු ආදායම් ලාභීන් විශේෂ අවධානයට ලක් විය යුතු කණ්ඩායම	සුදුසු යාන්ත්‍රණයක් සකස් කිරීම සමාජයේ නිංසනයට හා පීඩාවට පත්වන කණ්ඩායම් හඳුනා ගැනීම	අත්දැකීම් වාරිකා පැවැත්වීම
7.4.4	පාරිසරික හිතකාමී නිෂ්පාදන ගෘහ කර්මාන්ත වැඩිදි යුණු කිරීම පත් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන වැඩසටහන	ප්ලාස්ටික් හා පොලිතීන් භාවිතයෙන් පරිසරයට වන හානිය	දැනට පත් භාණ්ඩ නිෂ්පාදන කණ්ඩායම අඩු ආදායම් කණ්ඩායම් යොමු කිරීම	පරිසර හිතකාමී නිෂ්පාදන වලට යොමු කිරීම පොලිතීන් භාවිතය අවම කිරීම අතිරේක ආදායම් මාර්ග හඳුනාගැනීම	පළාත් සභාවේ කුඩා කර්මාන්ත දෙපාර්තමේන්තුව සම්බන්ධීකරණය කිරීම අදාළ සම්පත් හා පුහුණුව දීම

කුඩා පරිමාණ කෘෂි ව්‍යාපාර සඳහා වන අභිතකර බලපෑම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
කන්දවත්ත පාර, පැලවත්ත, බත්තරමුල්ල